
Poslední z Tudorovců

Phillipa Gregory

DŮM SUFFOLKOVÝCH, LONDÝN
JARO 1553

Dobře že jsem nedala své srdce pohlednému Nedu Seymourovi a nestala se jeho chotí. Jeho otec znovu upadl do chudoby a brzy zemřel. Přistihli ho, jak kuje pikle proti Johnu Dudleymu. Zatkli ho, obvinili a potom popravili za zradu. Hlava rodiny je mrtvá a zbytek opět zruinován. Jeho manželka, Anna Stanhopeová, známá svou pýchou, žena, která kdysi měla tu drzost odstrčit moji učitelku, ovdovělou královnu Kateřinu stranou, aby mohla jít na večeri jako první, skončila zavřená v Toweru. Ned nesmí ke dvoru vůbec. Naštěstí jsem se za něho neprovdala. Navzdory laskavým očím je nyní zneuctěným synem zrádce.

Udělal jsem dobře, že jsem nikdy nedovolila, aby se otcova ctižádost vetřela do mých modliteb, ačkoliv nejsem schopna ubránit se vědomí, že všichni zástupci reformované církve, všichni protestantští věřící, každý žijící světec v Anglii, si přejí, abych se provdala za krále a v čele říše vykročila na svatou pouť do našeho nebeského domova. Ne že by můj bratranec, král Eduard, tenhle názor sdílel – stále trvá na tom, že se ožení s cizí princeznou. Avšak nesnese, aby byla papeženská. Ze všech protestantských dívek jsem ta nejvhodnější, oddaná náboženství, které sdílíme. Jsem jeho dětská přítelkyně a navrch z panovnického rodu.

Otec nařídil, aby mě cvičili v řečnickém umění, neboť je to královská dovednost, a já se dobrovolně pustila do studia arabštiny, hebrejštiny, latiny a řečtiny. Kdybych byla povolána převzít korunu, budu připravená. Žila jsem s královnou Kateřinou Parrovou, proto vím, že žena může být panov-

nicí i učencem. Vlastně jsem na tuto roli připravena lépe než ona. Avšak nepropadnu hříchu bažení po koruně.

Královy poloviční sestry se neřídí mým příkladem, nestudují a neprojevují náboženské zanícení. Přeji si, aby ano. Dělalí, co mohou, aby si udržely pozici u dvora a své místo v očích světa, avšak zapomínají těšit se přízni Boží. Žádná z mých královských sestřenic nekráčí ve světle jako já. Princezna Marie je zatvrzelá papeženka a jen Bůh ví, čemu věří Alžběta.

Další přímá dědička, Marie Skotská, je papeženka a vyrůstala v hříšném luxusu francouzského dvora, a Markéta Douglasová, dcera pratety Markéty, která si vzala Skota a zahrabala se někde v Yorkshiru, je údajně také katolička.

Avšak nejbliž trůnu stojí princezna Marie, proto jí musíme prokazovat úctu, ať už si o jejím náboženském vyznání myslíme cokoliv. Moje vlastní matka a manželka Johna Dudleyho cestují s Mariinou družinou, když s velkou pompou přijíždí do Londýna, jako by chtěla každému připomenout, že ona je králova dědička a všichni jsou dobří přátelé.

Já jako jediná z celé rodiny si odmítnu obléknout zdobné šaty a přidat se k Mariinu průvodu. Nebudu se jako pávice nakrucovat v bohatě vyšívaném plášti. Avšak ona mi pošle marnivé róby, jako by se domnívala, že si koupí moji přízeň. Já ovšem sdělím její dvorní dámě, Anne Whartonové, že je nemohu přijmout, neboť se obávám, abych jimi neúmyslně nezastínila princeznu Alžbětu. Obléknu se velmi střízlivě. V Anglii bude pouze jeden královský teolog, jedna nástupkyně reformátorky královny Kateřiny Parrové, jedna dívka v čele reformované církve, a tou budu já. Nikdo mě neuvidí v pestřejších šatech, než má Alžběta, a nezúčastním se pozdvižení způsobného papeženským průvodem.

A to byl konec naší sympatie jako dvou sestřenic, i když nevěřím, že by princezna Marie ke mně chovala nějakou zvláštní náklonnost. Kdysi jsem totiž pohanila používání obrovské křišťálové monstrance na hostie, která stojí na oltáři v její kapli. Zeptala jsem se Mariiny dvorní dámy, proč se té věci klaní. Chtěla jsem spasit její duši a zatáhnout ji do svaté rozpravy. Požadovala jsem, aby mi jako papeženka vysvětlila, jestli doopravdy věří tomu, že chléb je tělem Ježíše Krista. Potom bych jí ukázala, že to není nic jiného než chléb. Sám Ježíš se snažil, aby jeho učedníci pochopili, že jim při poslední večeři dává chléb, opravdový chléb, a zároveň je vyzývá, aby se za něho modlili. Nemluvil obrazně, což jasně vidí každý hlupák.

Domnívala jsem se, že to bude nadmíru zajímavá diskuse, taková, která povede k jejímu prozření. Bohužel, ačkoliv jsem přesně věděla, co mám v úmyslu říct, ona neodpověděla, jak jsem očekávala. Nechala se slyšet, že se ukláněla Nejvyššímu, tomu, jenž nás všechny stvořil. Naprosto nesmyslná odpověď.

„Jak je možné,“ zeptala jsem se jí mírně uzardělá, „že On nás všechny stvořil a pekař stvořil Jeho?“

Můj argument nebyl spontánní a Bůh mi jistě odpustí, že jsem se na tento střet předem připravila. Svoji připomínku jsem třikrát zopakovala jako při řečnickém cvičení. Avšak ve své komnatě jsem si vedla mnohem lépe než v papeženské kapli v Beaulieu, což se dá vysvětlit pouze tím, že dábel chrání svoje bližní a Anne Whartonová vězí pod jeho chlupatým kopytem.

Vrátila jsem se do komnaty, stoupla jsem si před zrcadlo a zopakovala svoji řeč. Prohlížela jsem si svou bledou pleť, vlasy barvy bronz, jemné rysy a drobné pihy na nose, které považuji za vadu na kráse. Když v soukromí své ložnice zachraňuji hříšnou duši Anne Whartonové a mluvím za obě strany, zářím jako anděl a daří se mi. Ale opravdovou Anne Whartonovou není možné přesvědčit.

Přesvědčit lidi, aby přistoupili na naši víru, je velmi obtížné. Bývají nesmírně hloupí. Je těžké povznést hříšníka k nebesům. A zatímco jsem sbírala argumenty, abych hřímala přesvědčivě jako kazatel, Anne Whartonová šla za princeznu Marií a vyzvonila jí, co jsem říkala. A tak mě princezna přiřadila k usvědčeným nepřítelům své víry, což je škoda, protože ke mně dříve bývala laskavá a starala se o mě. Nyní mnou pohrdá kvůli mému přesvědčení, které pokládá za chybné. Moje oddaná víra je považována za chybu! I to bych jí měla prominout.

Zato ona mi nic nepromine, ani na nic nezapomene. Proto se necítím ve své kůži, když následuji matku a jsem součástí princeznina průvodu. Ještěže princezna Alžběta je v horším postavení než já. Zdiskreditovala se vztahem k Thomasi Seymourovi a vůbec nesmí ke dvoru. Na jejím místě bych se propadala hanbou. Každý ví, že byla jeho milenkou, a on přiznal, že si po manželčině smrti chtěl Alžbětu vzít a zmocnit se koruny. Bůh chraň Anglii před nestřídou ženou, jako je Alžběta! Bůh chraň Anglii před papeženskou královnou, jako je Marie! Bůh pomáhej Anglii, jestli Eduard zemře bez mužského dědice a země bude muset volit mezi papeženkou, koketou, francouzskou princeznou nebo mojí matkou!

Princezna Marie se tu dlouho nezdrží. V paláci jejího bratra nepanuje dobrá nálada. Krále Eduarda trápí kašel, kterého se nemůže zbavit. Slyším, jak v něm chrčí, když vedle něho sedím a předcítám mu Platóna, filozofa, jehož oba zbožňujeme. Rychle se unaví a musí odpočívat. Otec se potutelně usmívá, když zjistí, že jsem anglickému králi předcítala v řečtině, avšak ostatní se jen strachují, jak nemocně panovník vypadá.

Eduard se sice zúčastní otevření parlamentu, ale potom ulehne do postele. Přicházejí za ním rádci a právníci a po chodbách se šušká, že přemítá o svém nástupci a sepisuje poslední vůli. Nemůžu tomu uvěřit. Vždyť je mu pouhých patnáct, jsme stejně staří! Je moc mladý, aby se připravoval na smrt. Zase přijde léto, on se vypraví na královskou cestu, přestane kašlat a uzdraví se. Myslím, že kdyby se vydal do Bradgate, poseděl si v zahradách, procházel se kolem řeky, anebo si vyjel na člunu na jezero, bylo by mu hned lépe. Poslední vůli mohou uschovat spolu s ostatními důležitými dokumenty a zapomenout na ni. Ožení se, zplodí syna a utichnou spekulace o tom, jakou podporu získá ten který jeho možný dědic. Z Evropy za ním přicestuje princezna s obrovským věnem, já se stanu její přítelkyní a váženou dámou na jejím dvoře, nejspíš vévodkyní. Možná se provdám za Neda Seymoura, navzdory zostuzení jeho otce. Třeba mu vrátí titul. Stále můžu být proslulou vzdělanou vévodkyní a světlem pro ty, kteří tápou v temnotách.

Přeložila Jana Vlčková